

НИКОЛАЙ РАЙНОВ
НАДДУМВАНЕ
РУСКА ПРИКАЗКА

chitanka.info

Срещнали се на пътя гражданин и селянин, и двамата бърбрици.

— Ей, селяко, откъде си?

— Отдалече, господарю, много отдалече.

— Откъде отдалече? Няма ли вашият град име?

— Има си име като всеки град.

— Как му е името?

— Там е работата, че не е град, ами село.

— Какво село?

— Селско село, със селяци населено.

— Та кажи му името де!

— Когато са го кръщавали, не съм му бил на кръщенката.

— А не си ли му чул името?

— Не съм чул.

— Как да не си? Нима си глух?

— Не съм глух. Надалеко чувам.

— Че как може тогава да не си чул?

— Ако бях чул, щях да бъда на магаре или на муле.

— Ами голямо ли ви е селото?

— Не съм го мерил още.

— Колко къщи има?

— Колкото да събере всички селяни и да остане място за един гражданин.

— Къде е това място за гражданина?

— На гробищата.

— Ами земята ви ражда ли?

— Не ме е още канила да кръщавам, та не знам.

— За жито те питам, байно, за жито!

— Е, та що? За какво жито питаш? За сурово ли, или за варено?

— Питам те, плодородна ли ви е земята? Никне ли много жито по нивята ви?

— Ако не посееш, сто години чакай — нищо няма да поникне.

— Друго питам аз.

— Че и аз друго ти отговарям.

— Питам те, силна ли ви е земята?

— Не съм се борил с нея.

— Ами богати ли ви са селяните?

— Който има, богат е. Който няма, сиромаш е.

— Какъв имот имате и по колко?
— Жито — цели хамбари, овес — цели чували, ръж и царевица
— на купища, ракия — цели бурета, памук — на денкове, а пръст и пясък — колкото искаш.
— А ти защо ходи в града?
— Скъпо нещо да си купя: една крина грах.
— Виж, това е хубаво.
— Ба, не е яко хубаво.
— Защо да не е?
— Върнах се пиян, та го разсипах.
— Виж, това е вече лошо.
— Ба, не е много лошо.
— Че защо?
— Разсипах крината, а нагребях две.
— Това, виж, е вече хубаво.
— Ба, не е много хубаво.
— Че защо да не е?
— Посях грах, но порасна рядък.
— Това вече е лошо, струва ми се.
— Хайде де! Не е кой знае колко лошо.
— Та защо?
— Рядък излезе, но с едри шушулки.
— Еее, това е вече много хубаво.
— Да имаш да вземаш! Не е дип хубаво.
— Защо бе, човече?
— Там е работата, че поповите свине почнаха да го тъпчат.
Тъпкаха го, тъпкаха, та го изтъпкаха целия.
— Пази Боже! Това е лошо, селяко.
— Ба, не е много лошо: намира му се цяр.
— Какъв цяр?
— Ето какъв. Аз убих поповите свине и насалих две бъчви сланина. Крина грах — за две бъчви сланина: лошо ли е?
— Как ще е лошо? Дори много хубаво е.
— Да, но ти си мислиш така. Не излезе много хубаво.
— Защо?
— Защото поповите псета се научили да вадят от сланината.
Вадили, мъкнали, вадили, мъкнали, додето измъкнали всичката

сланина.

— Ах, проклетите! Това е много лошо.

— Лошо е, наистина, но не много.

— Защо?

— Аз убих поповите псета, одрах ги и съших на жена си кожух.

— Да ѝ е честит. Виж, това е много хубаво.

— Тъй ти се струва. Не е много хубаво.

— Защо бе?

— Защо ли? Защото жена ми мина край поповия двор, попът се научил за всичко, хванал я, па ѝ съблякъл кожуха.

— Ох, клетата жена! Това е най-лошото.

— Ба, не е. Най-лошото идва после.

— Тъй ли? Какво е то?

— Какво ли? Такова, че почнахме да се съдим с попа. Продадох сивия кон и червената крава за разноски — и попът пак ме осъди. Как ти се вижда това?

— За тебе — лошо, а за попа — добро, много добро.

— Тук имаш грешка. Не излезе и за него много добро.

— Че защо?

— Една нощ му подпалих купните сено и хамбара с жито.

— Ееее, това е било за попа много лошо.

— Тъй ли ти се струва? Никак не беше лошо за него.

— Че как тъй?

— Излезе, че попът бил продал сеното и житото на някакъв търговец в града. Попът не изгуби нищо, а мене пипнаха и ме затвориха.

— Ееее, братко, това вече не може да се каже, че е добро.

— Че защо да не е добро? Не излезе много лошо.

— Как тъй?

— Как ли? Ето как, приятелю. В затвора се научих да плета рибарски мрежи. Занаят научих, дето се казва; и то — добър занаят, нали?

— Много добър, то се знае. Един от най-добрите и доходни занаяти.

— Тъй ли мислиш? Ами ако ти кажа, че не е много добър?

— Защо да не е?

— Ще видиш защо. Плетох мрежи, плетох — изплетох за три години половин мрежа. И никой не поиска да я купи.

— Това вече не е хубаво, байно. Никак не е хубаво. Толкова труд — и то напразно.

— Така ли? Ба, приятелю, и тук сбърка. Добро излезе, макар и не съвсем.

— Защо?

— Като ме пуснаха от затвора, станах рибар. Ако беше купил някой мрежата, нямаше с какво да ловя риба. Разбра ли сега?

— Да, да, разбрах. Добре е станало, че си се заловил с рибарство. Дори много добре.

— Хайде де! Ти не мислиш, когато приказваш. Никак не беше добре.

— Че защо тъй?

— Мигар мислиш, че може с половин мрежа да се хване риба? Никаква риба не хванах, ами хванах люта треска, та ме тресе цяла година.

— Ееее, това е вече много лошо. То е, както се казва, от лошо по-лошо.

— Де, де! Голяма дума рече. Не е много лошо, макар че и много добро не е.

— Защо?

— Защото, додето боледувах, научиха ме добри люде в болницата да чета.

— Ахаааа! Виж, за това вече не може да се каже, че е лошо. Много добро е.

— Ба, зависи... за едни — добро, за други — лошо.

— Как тъй?

— Ще видиш. Като се научих да чета, спомних си, че още от праждото на праждото на моя праждо е останала една мъдра книжка. Заех се да я прочета.

— Много добре си направил. Няма нищо по-добро от това да прочете човек мъдра книга. Затова се и казва: „Мъдра книга — сто очи.“

— Ба, не ще кажеш след малко, че винаги и за всичко е тъй.

— Защо? Истината си е истина.

— Слушай по-нататък! Прочетох аз, както ти казах, мъдрата книжка. И знаеш ли що пишеше там на едно място?

— Това не мога да налучкам. Ти ще ми кажеш.

— Там пишеше: „Ставят ли се двама да се наддумват, или и двамата са глупави, или и двамата са лениви.“ А ти какво ще кажеш на това отгоре?

— Не е вярно. Аз не съм поне ни глупав, ни ленив.

— Че защо не си?

— Защото съм си свършил работата и съм тръгнал по разходка. Ей там, край града, ме чака файтонът с два коня. Ще се кача и ще се върна в града, а ти ще биеш път пеша кой знае докога. Значи, ако един от двама ни е ленив или глупав, не ще да съм аз. Не е ли тъй?

— И тъй е, и не е.

— Че защо?

— Защото се случва, че понякога един тръгва с файтон, а се връща пеша, а друг тръгва пеша, а се връща на кон. Хайде сега, сбогом. И тия думи ти стигат засега. А друг път, когато се срещнем, повечко ще си поприказваме.

Гражданинът се обезпокои от думите на селянина. Той го викнал да го разпита що иска да каже, но оня си вървял по пътя: не се и обръщал.

Стигнал гражданинът на мястото, дето бил оставил своя файтон. Не намерил ни файтон, ни колар, ни коне.

Каква била работата? Трима крадци се сдружили. Пратили единия да залъже гражданина с празни приказки, додето те хванат и вържат коларя. Като го вързали, отвлекли го и го хвърлили в реката, па отвели файтона с конете и ги продали на пазара. После настигнали третия си другар, който се бил облякъл в селски дрехи, и си разделили парите. А гражданинът си останал с мъдрата пословица: „Ставят ли се двама да се наддумват, или и двамата са глупави, или и двамата са лениви.“

Скъпа му излязла поуката, но — какво да прави.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.